

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 123/2026-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Alenou Arbetovou, Námestie sv. Martina 3A, Holíč, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2CdoR/10/2025 z 30. septembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 7. januára 2026 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu navrhuje sťažovateľka zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola maloletou účastníčkou konania o zníženie výživného, plnoletosť dosiahla v priebehu dovolacieho konania (28. júla 2025, pozn.). Okresný súd Senica rozsudkom č. k. SI-9P/1/2023-246 zo 17. januára 2024 znížil výživné otca na v tom čase maloletú sťažovateľku zo sumy 400 eur na sumu 320 eur od 3. januára 2023 s tým, že bežné výživné určil na sumu 270 eur a tvorbu úspor na sumu 50 eur. Vo zvyšku návrh otca na zníženie výživného zamietol. Rovnako zamietol návrh matky na zvýšenie výživného. Zároveň zmenil rozsudok č. k. 9P/67/2020-62 z 2. júna 2021 v časti bežného výživného. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil zmenou pomerov najmä na strane otca, ktorému klesol priemerný čistý príjem z 2 000 eur dosahovaný v pôvodnom zamestnaní v zahraničí na súčasný príjem 1 264 eur dosahovaný na Slovensku. Zmenu zamestnania nevyhodnotil ako úmyselné vzdanie sa vyššieho príjmu, pretože zmena zamestnania

bola odôvodnená náročnosťou povolania vodiča kamiónu, ako aj zlým zdravotným stavom otca maloletej. Uvedené okresný súd vyhodnotil ako objektívnu skutočnosť, ktorá otca oprávňovala zmeniť povolanie. Po skončení pôvodného zamestnania sa na území Slovenskej republiky zamestnal do dvoch mesiacov na plný úväzok v odbore, na ktorý má kvalifikáciu. Pri určení výživného zohľadnil aj zvýšený príjem matky, ako aj jej osobnú starostlivosť o maloletú a zmenu pomerov na strane maloletej v podobe štúdia na strednej škole a s tým súvisiace zvýšené výdavky.

3. Proti tomuto uzneseniu podala matka sťažovateľky odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 11CoP/80/2024-310 z 28. januára 2025 tak, že zmenil napadnutý rozsudok v časti určenia tvorby úspor, keď určil celú sumu zníženého výživného (320 eur) ako bežné výživné bez povinnosti tvorby úspor. Nedoplatok na zročnom výživnom v sume 500 eur povolil splácať povinnému otcovi v splátkach po 50 eur. V odôvodnení sa stotožnil s posúdením zmeny zamestnania otca ako ospravedlniteľného dôvodu zníženia príjmu bez potreby použitia potenciálneho príjmu. Vysporiadal sa s príjmami aj výdavkami všetkých účastníkov konania. Sumu 320 eur považoval za primerané výživné. Zároveň ale poukázal na zvýšené výdavky maloletej, a preto určil celú sumu na bežné výživné bez povinnosti tvorby úspor.

4. Proti tomuto rozsudku podala matka maloletej dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s odôvodnením, že všeobecné súdy nezohľadnili, že otec dal výpoveď v pôvodnom zamestnaní, že jeho zdravotné problémy sa nezhoršili a aj s nimi vykonával prácu vodiča kamiónu a v konaní nepredložil žiadne dôkazy o zlých pracovných podmienkach. Dovolateľka zastávala názor, že ide o zníženie príjmu zo svojvoľného subjektívneho rozhodnutia otca. Všeobecné súdy sú povinné aplikovať potenciálny príjem obligatórne, čo sa nestalo. Poukázala aj na to, že po zmene zamestnania nedošlo len k zníženiu príjmu, ale aj výdavkov otca, a preto jeho životná úroveň v konečnom dôsledku stúpala. Dovolateľka tvrdila, že všeobecné súdy dostatočne neskúmali majetkové pomery otca, pretože neboli z jeho strany predložené výpisy z bankového účtu, ktoré pôvodne navrhovala vykonať.

5. Nesprávne právne posúdenie sťažovateľka vymedzila týmito otázkami: „1. Aké právne následky má zmena pomerov - o. i. nástup mal. dieťaťa na strednú školu na určenie vyživovacej povinnosti všeobecným súdom, ak zároveň u povinného prišlo k zmene pomerov - zníženie príjmu na základe jeho subjektívneho rozhodnutia skončiť pracovný pomer bez preukázania dôležitého dôvodu? 2. Aké právne následky má, ak sa povinný sám dobrovoľne rozhodne zmeniť zamestnanie a prijať prácu s nižším príjmom po tom, čo dal výpoveď bez preukázania dôležitého dôvodu? Je v súlade s najlepším záujmom detí, keď životná úroveň povinného vzhľadom k zníženiu nákladov otca zostáva zachovaná, resp. je vyššia a v dôsledku zníženia výživného o 20 % dochádza k zníženiu životnej úrovne dieťaťa? 3. Je v súlade s najlepším záujmom mal. dieťaťa a Zákonom o rodine, keď súd zohľadní pri rozhodnutí o výživnom výlučne zmenu pomerov na strane otca, nie však zmenu pomerov na strane dieťaťa? 4. Aké má právne následky, ak súd netrvá v rámci vyšetrovacej zásady na predložení dokladov o majetkových pomeroch, úsporách povinného, resp. keď povinný vystupuje ako nemajetný, nakoľko predtým svoj majetok formálne prevedie na blízku osobu a naďalej ho má v užívaní? 5. Či úspory povinného pri určovaní výživného sú súčasťou majetkových pomerov povinného v zmysle § 75 ods. 1 ZoR?“

6. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie matky sťažovateľky zamietol. V odôvodnení uviedol k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, že krajský súd sa riadne vysporiadal

so všetkými námietkami a poukázal na jednotlivé body odôvodnenia krajského súdu. Konkrétne k vzdaniu sa výhodnejšieho zamestnania na body 24 a 25 rozsudku krajského súdu, v ktorých identifikoval a vyhodnotil dôvody ako dostatočne vážne. K neuplatneniu potenciálneho príjmu poukázal najvyšší súd na bod 25 rozsudku okresného súdu a poukázal na spätosť rozhodnutí oboch inštancií. K obligatornosti potenciálneho príjmu uviedol, že všeobecné súdy prihliadli v zmysle dikcie dotknutého ustanovenia na schopnosti, možnosti (potenciálne príjmy) a majetkové pomery povinného. Uplatnenie potenciálneho príjmu v zmysle vyššieho zárobku, ktorého sa povinný vzdal, sa obligatorne aplikuje v prípade splnenia zákonných podmienok, ktoré v tejto veci naplnené neboli, čo je vecou hodnotenia súdu. Ani túto namietanú vadu preto nezistil. K námietke nedostatku v obstarávaní skutkových podkladov a hodnoteniu dôkazov najvyšší súd uviedol, že je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistili všeobecné súdy v základnom konaní. Krajský súd považoval skutkový stav zistený okresným súdom za dostatočný, ktorý dospel k správnym skutkovým zisteniam, a dokazovanie neopakoval. Jeho postup zodpovedal § 68 Civilného mimosporového poriadku. V procese dokazovania tak najvyšší súd nezistil vadu takej intenzity, ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia práva na spravodlivý proces. K námietke nezohľadnenia pomerov na strane otca a dieťaťa najvyšší súd poukázal na bod 23 odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý netrpí nepreskúmateľnosťou. K výdavkom otca na kúpu motorčky uviedol, že išlo o prostriedky z vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), nie o jeho vlastné úspory, ktorých útratou by maloletá bola ukrátená na práve podieľať sa na jeho životnej úrovni. K nevykonaniu dôkazu výpismi z účtov najvyšší súd uviedol, že zo zápisnice z pojednávania 17. januára 2024 vyplýva, že na tomto dokazovaní dovolateľka netrvala napriek pôvodnému návrhu, preto k porušeniu práva na spravodlivý proces nedošlo. Dovolanie z dôvodu zmätočnosti preto najvyšší súd vyhodnotil ako prípustné, ale nedôvodné.

7. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu najvyšší súd konštatoval, že formulované právne otázky sú bez náležitého odôvodnenia a uvedenia nesprávneho posúdenia a bez vysvetlenia, v čom spočíva nesprávnosť aplikovaného právneho posúdenia. Otázky sa opierajú o skutkové okolnosti, ktorými dovolateľka spochybňuje vykonané dokazovanie a navodzuje vlastné hodnotenie smerujúce k tomu, že otec skončil pracovný pomer bez preukázania dôležitého dôvodu, že nedošlo k zhoršeniu jeho majetkových pomerov, že súd zohľadnil len pomery na strane otca, nie maloletej, že vykonané dôkazy sú nedostatočné, ako aj to, že odvolací súd nevzal do úvahy dovolateľkou namietané skutočnosti. Formulované otázky tak indikujú nespokojnosť so skutkovými závermi, čo nie je predmetom právneho posúdenia, a tak uzavrel, že otázky 1 až 4 nevymedzujú právnu otázku. K otázke 5 uviedol najvyšší súd, že nie je relevantná, pretože nebola riešená v konaní, nebola v konaní ani nastolená účastníkmi, nebola teda vôbec predmetom rozhodovania krajského súdu a v dovolacom konaní nie je prípustná. Žiadna právna otázka preto nebola vymedzená zákonným spôsobom podľa § 432 CSP.

II.

Sťažostná argumentácia

8. Sťažovateľka podala proti uzneseniu najvyššieho súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej zopakovala argumentáciu uplatnenú v odvolacom aj dovolacom konaní. Napadnutému uzneseniu vytkla, že absentuje akékoľvek právne relevantné zdôvodnenie právnych noriem všeobecnými súdmi a ich aplikácia je navyše nesprávna. Zotrváva v presvedčení, že v jej veci mal byť aplikovaný potenciálny

príjem otca, ktorý sa bez vážneho dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, čím došlo k zníženiu jeho vyživovacej povinnosti. Nebolo aplikované obligatórne kogentné ustanovenie § 75 ods. 1 druhá veta zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Výklad tohto ustanovenia poskytnutý všeobecnými súdmi je neprímerane formalistický a predstavuje excés zo zaužívanej praxe. Takéto rozhodovanie je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa a podľa názoru sťažovateľky nie je dostatočne odôvodnené. Povinný otec vôbec v konaní nepreukázal, akým spôsobom mali pracovné podmienky dopad na jeho osobu či zdravotný stav, ktorý sa od roku 2010 podľa jej tvrdenia nezmenil.

9. Sťažovateľka ďalej namietala aj vadu v procese dokazovania, ktorá spočíva v nevykonaní dôkazu. Odôvodnenie jeho nevykonania tým, že dovolateľka na jeho vykonaní netrvala, nepovažuje sťažovateľka za relevantné v mimosporovom konaní, ktoré je vedené vyšetrovacou zásadou a povinnosťou súdu vykonať všetky dôkazy potrebné pre riadne zistenie skutočného stavu. Zistenie úspor povinného je podľa jej názoru takýmto dôkazom. Odpoveď najvyššieho súdu preto sťažovateľka považuje za nedostatočnú.

10. Sťažovateľka považuje hodnotenie v dovolaní formulovaných právnych otázok najvyšším súdom za výslovne formalistické. Najvyšší súd sa podľa jej názoru ani nepokúsil skutkovú rovinu otázok zdôvodniť.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

11. Podstatou prerokúvanej veci je namietané porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré tvrdí vo vzťahu k nezohľadneniu skutočného stavu veci, konkrétnych zmien pomerov na jej strane a k neaplikovaniu potenciálneho príjmu otca, pretože zotrúva v presvedčení, že k zmene jeho zamestnania s nižším príjmom došlo bez ospravedlniteľného dôvodu. Tým nebol zohľadnený jej najlepší záujem ako v tom čase maloletej. Zároveň namieta procesný nedostatok, keď nebola podľa jej názoru riadne aplikovaná vyšetrovací zásada mimosporového konania vo vzťahu k predloženiu výpisov z bankového účtu otca.

12. Na úvod ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka podľa údajov obsiahnutých v ústavnej sťažnosti a priložených rozhodnutiach nepodala odvolanie ani dovolanie. Tie podala matka sťažovateľky. Sťažovateľka nadobudla plnoletosť v priebehu dovolacieho konania. Prísne formálne vzaté mala matka sťažovateľky správne označiť maloletú ako odvolateľku a dovolateľku popri sebe, prípadne podať ústavnú sťažnosť matka ako dovolateľka vo svojom mene. Vzhľadom na to, že vo veci ide o maloletú v základnom konaní, o ktorej výživné ide a matka požadovaním jeho zvýšenia zastupovala pri podaní odvolania a dovolania jej najlepší záujem (záujem zástupcu a zastúpeného neboli v rozpore), a zároveň nemôže byť na ťarchu sťažovateľky, že iná osoba (zákonný zástupca) postupovala procesne nesprávne, ústavný súd prihliadol na najlepší záujem pôvodne maloletej sťažovateľky, odpustil nevyčerpanie dostupných opravných prostriedkov sťažovateľkou a pripustil jej ústavnú sťažnosť k predbežnému prerokovaniu.

13. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu (dovolanie bolo vyhodnotený ako neprípustný, pozn.) ústavný súd dodáva, že konštantne akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti mimoriadneho opravného

prostriedku, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci všeobecných súdov, a nie do právomoci ústavného súdu, pretože ide o aplikáciu zákona, podústavného práva. Úloha ústavného súdu sa preto aj v posudzovanej veci obmedzuje na posúdenie, či všeobecný súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o nedôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

14. Sťažnostná argumentácia opakuje námietky už skôr uplatnené v odvolaní a dovolaní, s ktorými sa dostatočne, logicky a zrozumiteľne vysporiadal už krajský súd a následne najvyšší súd. Všeobecné súdy vyšli z ústavne aprobovateľného názoru, že zmenu práce otcom, ktorá bola mimo územia Slovenskej republiky a bola vyčerpávajúca a kolidovala so zdravotným stavom a s osobným životom otca, nemožno považovať za vzdanie sa výhodnejšej práce bez ospravedlňujúceho dôvodu. Uvedený právny názor všeobecné súdy dostatočne odôvodnili. Osobitne krajský súd sa dôkladne vysporiadal s touto námietkou v odvolacom konaní, ako vyplýva z bodu 2.4 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Pri určení výšky výživného prihliadali všeobecné súdy aj na jeho výdavky (čo sťažovateľka neguje, pozn.), ako aj na skutočnosť, že otec sa po návrate na územie Slovenskej republiky usiloval o získanie práce, ktorú aj získal v relatívne krátkom časovom období, a to na plný úväzok a v odbore, na ktorý je kvalifikovaný. V konaní otca ani všeobecné súdy ani ústavný súd nezistili nič, čo by nasvedčovalo úmyselnému ukračovaniu sťažovateľky na výživnom a čo by bolo spravodlivé sankcionovať zohľadňovaním potenciálneho vyššieho príjmu. Všeobecné súdy pri určení výšky výživného prihliadali na zvýšené výdavky sťažovateľky (čo tiež sťažovateľka popiera, pozn.), zárobkové a majetkové pomery matky (zvýšenie aj jej príjmu), ako aj jej osobnú starostlivosť o sťažovateľku. Určené výživné zabezpečuje primerané podieľanie sa sťažovateľky na životnej úrovni oboch rodičov. Ústavný súd preto nezistil žiadne pnutie s označenými základnými právami sťažovateľky.

15. K námietke nevykonania dôkazov (výpisy z bankových účtov) ústavný súd konštatuje, že o rozsahu vykonaného dokazovania sa mohol dozvedieť len z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pretože rozsudok okresného súdu, ktorý by obsahoval popis vykonaných dôkazov, sťažovateľka k svojej ústavnej sťažnosti nepripojila. Krajský súd však konštatoval, že súd prvej inštancie veľmi podrobne skúmal možnosti a schopnosti otca (podľa bodu 2.3 napadnutého rozsudku), ako aj v bodoch 15 a 19 rozsudku okresného súdu vyhodnotil pokles výdavkov otca (vychádzajúc z bodu 2.5 napadnutého rozsudku). Okresný súd zistil a hodnotil mesačné výdavky otca v sume 1 022 eur (nájom, plyn, elektrina, poistenie, leasing, TV a internet, cestovné, strava, oblečenie vrátane ukončenia leasingu, osobitne považoval za také, ktoré nebol povinný vynaložiť, prostriedky na fajčenie v sume 90 eur mesačne) a zohľadnil aj výdavky na motorku, ktoré však boli z vyporiadania BSM. Za dôvodné považoval vziať do úvahy priemerné mesačné výdavky otca v sume 633 eur. Ak všeobecné súdy zistili dostatočne finančnú situáciu povinného otca na základe vykonania iných dôkazov, čo je vecou hodnotenia konajúceho súdu, nemožno im vyčítať nevykonanie iných dôkazov na preukázanie totožných skutočností ako nedostatočné zistenie skutočného stavu *ex officio*. Nejde o vadu, ktorá by zaťažovala konanie ústavne relevantným spôsobom.

16. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia považoval najvyšší súd nastolené otázky za skutkové a vychádzajúce len zo skutkových tvrdení sťažovateľky, ktoré v konaní nevyšli najavo a nezohľadňujú iný súdom ustálený skutkový stav, alebo 5. otázku za takú, na ktorej nespočívalo rozhodnutie krajského súdu, pretože nebola v odvolaní uplatnená. Dovolateľkou formulované otázky preto nepovažoval najvyšší súd za dôvod pripustenia dovolania vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci. Tento svoj záver, ktorý je zásadne v kompetencii najvyššieho súdu, takisto dostatočne odôvodnil.

17. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku poskytuje dostatočné odpovede na kľúčové námietky sťažovateľky vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a ústavný súd nezistil ani interpretáciu a aplikáciu právnych predpisov, ktorá by popierala ich účel a zmysel.

18. Ústavný súd preto nezistil dôvod zasahovať do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2026

Peter Molnár
predseda senátu